

Mål- og resultatstyring: Balansering mellom tillit og kontroll

Karl Hagen Bjurstrøm

Delegeringsproblemet

- Oppstår når en prinsipal delegerer en oppgave (med tilhørende beslutningsmyndighet) til en utfører.
- Informasjonsasymmetri.
- Ansvarliggjøring
- Hvordan kan prinsipal være sikker på at utfører handler i tråd med prinsipalens interesser?
- Hvordan kan prinsipalen være sikker på at utfører oppgaven i henhold til “kontrakten”?
- Her ligger det en iboende spenning mellom autonomi og kontroll.
- I dag anvendes MRS som styringsmodell for å løse delegeringsproblemet.

Ulike syn på delegeringsproblemet

Prinsipal-agent

- Egeninteresse, nyttemaksimering, målkonflikt
 - Prinsipal-agent problemer
 - Moralsk risiko
 - "Agency drift/loss"
 - Redusere informasjonsasymmetri
- > Kontrollorientert styring

Prinsipal-forvalter

- Kollektive mål over egeninteresse, utfører opptrer som en forvalter.
 - Fravær av målkonflikt
 - Informasjonsasymmetri ikke nødvendigvis problematisk.
- > mer "avslappet" styring, autonomi og dialog.

Balansering mellom tillit og kontroll

- Dette handler *ikke* om MRS eller tillitsbasert styring, men balansering av tillit og kontroll i praktisering av MRS.
- Hva er tillit?
 - Fravær av resultatkontroll?
 - Fravær av innsats/prosesskontroll?
 - «*Detaljstyring og økt rapportering og kontroll kan bli oppfattet som uttrykk for mistillit overfor faggrupper og medarbeidere.*»
- Hva er kontroll?
 - Tilsyn, overvåking
 - Mange ulike former for kontroll – aktivitet, prosess, resultat
- Grad av detaljstyring
- MRS sin rolle i forhold til andre styringsverktøy
- Balansering av hensynet til politisk kontroll og faglig autonomi

Innsats/prosess/aktivitet-orientert styring

Lav

Høy

Høy

Resultatstyring

"Dobbelt opp"
styring

Resultat/
effektorientert
styring

Lav

Relasjonsstyring

Atferdsstyring

Avsluttende refleksjoner

- Tillit mellom hvem
 - Tillit mellom departement og virksomhet
 - Tillit mellom ledelse og medarbeider
- Detaljstyring vs. detaljert styringsinformasjon?
 - Debatten rundt offentlig styring bør i større grad handle om innretting av MRS snarere enn en kunstig framstilling av tillitsbasert styring som noe annet.
 - Da er det mange som blir skuffet...
- Ikke undervurdere behovet for politisk styring
- Hvem har ansvaret dersom prinsipalen overstyrer agenten?